

Digitální fotografování

Ovládací prvky na fotoaparátu a postup:

- vypínač – ON/OFF, POWER, kolečko s čárkou
- nastavení režimu – otočné kolečko
 - AUTO nebo srdíčko – nemusí se nic nastavovat
 - scénické režimy – krajina, portrét, děti a zvířata, sport, pláž a sníh atd.
 - videosekvence – snímat s oporou
 - makrofotografie – drobné předměty hodně zblízka (hmyz, květiny apod.)
- zoom – zvětšení obrazu (přiblížení)
 - bývá 3x až 12x
 - důležitý je optický zoom, tzv. digitální zoom je obchodní trik – zvětšení fotografie
- prostor na vkládání karty a baterie
- vyfotografování
 - *co fotím* – hlavní objekt musí být dost veliký a dobře osvětlený
 - *popředí a pozadí* – poházené předměty v popředí, rušivé objekty v pozadí (parohy nebo dopravní tyč roste z hlavy apod.)
 - *zlatý řez* – hlavní objekt v jedné třetině, prostor ve směru pohybu nebo pohledu
 - *namáčknout spoušť* – fotoaparát si zaostří a nastaví expozici snímku (dobu osvětlení)
 - *domáčknout a neškubnout* (když se škubne, snímek je celý rozmazaný)
- prohlédnout snímek
 - buď samostatné tlačítko nebo na otočném kolečku nastavení režimů
 - rozhodnout, zda nechat či vymazat

Přesun do počítače:

- *kabelem* spojit fotoaparát s počítačem (USB)
 - fotoaparát je jako další disk, snímky se zkopírují na pevný disk do složky
 - fotoaparát není jako disk, musí se použít „přívodce“.
- vyjmout kartu, vložit do *čtečky* (v počítači nebo externí) – zobrazí se jako disk

Úprava fotek v počítači

- různé programy – PhotoShop, Zoner Photo Studio
- akce
 - vybrat pěkné fotky, ostatní smazat
 - u každé zvolit ořez (aby vynikl fotografovaný objekt a odstranilo se vše rušivé)
 - vylepšení expozice nebo komplexní úprava
 - odstranění rušivých předmětů
 - odstranění červených očí

- zálohování – jsou-li záběry nenahraditelné, zálohovat hned a potom teprve smazat z foťáku, při běžném focení lze zálohovat jen upravené a vybrané fotky

Publikace

- vytisknout – inkoustovou tiskárnou na fotopapír
- poslat mailem jako přílohu
- dát na internet – Rajče, webová stránka (galerie)
- promítat

Získávání fotografií

- vlastní tvorba – kvalita, viz postupy ve fotografii
- převzetí od jiných – autorská práva
 - z internetu
 - z tištěných materiálů

vyhledávání na internetu

- vyhledavač Google/Obrázky, možno též Seznam
- co nejpřesněji název, větší nabídka při anglickém názvu
- formát, počet pixelů,
- kopírovat a přímo vložit do dokumentu, nebo
- uložit si obrázek jako soubor

fotobanky

Fotografie je možno pro profesionální účely nechat buď *nafotit fotografem* (velmi drahé), nebo si koupit práva na existující *fotografii z fotobanky* na internetu.

Cena je podle použití:

jednorázové nebo trvalé

výhradní (nesmí fotobanka prodat dalšímu) x nevýhradní (prodají dalším)

Úpravy fotografií

1. udělat si kopii, vždycky musím mít 2 kopie
2. přebrat, zjevně špatné vymazat
3. ořez – odstranit zbytečné části snímku, ale musí být dost prostoru
4. vylepšit expozici (zjasnit)
5. úrovně – celkově zjasnit nebo ztmavit
6. klonovací razítko – odstranění drobných překážejících předmětů a kazů
7. další úpravy podle potřeby – perspektiva, červené oči, vložení textu

Zoner Photo Studio

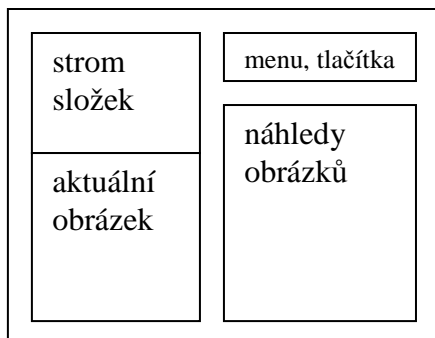
(základy obsluhy)

2 složky:

- průzkumník – práce s více soubory najednou, změny jsou nevratné

- editor – práce s jedním souborem

Průzkumník
vzhled

používané akce:

- pohyb ve složkách – strom
- výběr souborů (klepnutí, CTRL, SHIFT); inverze výběru
- vymazání nekvalitních snímků – vybrat a DELETE
- otočení obrázků – tlačítko
- nabídka menu: **Získat**:
 - Twain – skenování
 - z obrazovky – PrintScreen
 - stáhnout obrázky z webu
- nabídka **Upravit** – všechny akce jako v editoru, na více obrázcích najednou; akce se nedají vrátit Zpět
- nabídka **Informace**:
 - vypíše seznam souborů
 - k obrázkům přidá *klíčová slova a popisek*
- nabídka **Organizovat**:
 - nová složka – F7 – např. Vybrané
 - nové album – vkládají se do něho zástupci snímků, zabere minimum prostoru
 - *výběr* (inverze výběru)
 - *seřazení* (podle názvu, datumu atd.)
 - *vyhledání* podle názvu, klíč. slova apod.
 - *hromadné přejmenování - počítadlo*
- nabídka **Publikovat**:
 - *promítnout* obrázky (nastavení) – automaticky nebo manuálně, zobrazení popisků apod.
 - *indexové tisky* – tisk více obrázků na jeden papír, vsadit s otočením, možno vytisknout nebo převést na PDF
 - vytvoření *galerie HTML* – na web
 - odeslat *e-mailem* – přes Outlook Express (poštovní program) – jako příloha jsou fotky, možno zmenšit
 - *vypálit* na CD/DVD
 - odeslat do *fotosběrny* – zadat fotosběrnu, poslat tam fotky, přijdou na dobírku do příslušné fotosběrny

Editor

- *lupa* – LM zvětšuje, PM zmenšuje
- *ručička* – posun zvětšeného snímku
- *ořez* – k dosažení zlatého řezu, odstranění rušivých prvků
- úprava *vertikálních linií* (padající stavby v důsledku optického zkreslení)
- úprava *horizontálních linií* – obzor, vodní hladina apod. – šikmo držený foťák
- odstranění *červených očí* – dá se omezit při fotografování - předblesk
- *klonovací razítka* – s CTRL naberu výběr a otisknu na jiné místo, abych zakryl nežádoucí prvky - velikost razítka, rozmazání, spojený – posouvá se místo, odkud bereme vzorek
- *žehlička* – k odstranění drobných kazů – srovná pixely do průměru okolí
- *štětec, kyblík* – barevné prvky do obrázku
- *nástroje na výběr části snímku*
 - *obdélník*
 - *od ruky*
 - *polygon* – k obtažení obvodu, nové verze mají magnetický polygon, který sleduje okraj – můžeme invertovat pro odstranění pozadí
 - *magická hůlka* – vybere pixelu podobného odstínu
- *vložení obrázku ze schránky*
- vložení textu do obrázku – velikost a druh písma, pozadí

Vady fotografií a jejich odstranění

(viz též nápopvěda ZPS 10)

Vady technické:

- **Šum** – pepř a sůl – když je slabé osvětlení – odstranění *Upravit/Vady/Šum*
- Chromatická vada, soudkovitost apod. – vady objektivu, odstr. *Upravit ...*

Vady kompoziční

- **Červené oči** – hlavně děti při použití blesku, odstranění viz *příslušný nástroj + foťák*
- Korekce padajících **svislic** nebo šikmého **horizontu** -- *nástroj*
- Odstranění nevhodných objektů na snímku – **klonovací razítko**
- **Lokální** zesvětlení či ztmavení, event. rozmazání – vybrat, modifikovat nástrojem

Další běžné úpravy

- **Otočení** (bylo foceno na výšku) – viz nástroj, možno udělat najednou v Průzkumníku.
- **Ořez** – odstranění nežádoucích objektů, posunutí hlavního motivu do zlatého řezu
- **Vylepšení expozice** – v novějších verzích *komplexní úprava*, navíc zvýrazní obrysy

Doplnění obrázku textem či rámečkem

- **Vložení textu** – písmo, velikost, barva písma a barva pozadí
- **Vložení obrázku** – např. logo apod.
- Obrázek do **rámečku**, **zesvětlení hran** na pozvolný přechod (např. na titulní stránku)

Prezentace fotografií

- **Promítání s nastavením** – *popisky* (z informací ve fotografii), ručně či automaticky, předtím fotky vhodně *seřadit*, např. přejmenováním
- **Tisk**
 - *samostatné fotky* (z Editoru), více na jednu stránku A4
 - *indexové tisky* (fotopapír A4, budou 2 nebo 4 fotky na stránce, možné i malé náhledy, třeba jako vzorník)
- **Export do PDF** – indexové tisky, pak zvolit Export do PDF
- **HTML galerie** – pro umístění na web
- Odeslat fotky **do fotolabu** – sam. součást ZPS (Zoner Photo Client3), stáhne se z webu Zoneru, instaluje, nastaví se aktivační číslo sběrný – na webu Zoneru. Fotky se pak se musí v nejbližší sběrně vyzvednout.

Příprava fotografií k prezentaci

- Fotografie se musí **zazálohovat**,
- V Průzkumníku ZPS **rozdělit** na *vybrané, odložené* (technicky přijatelné, ale nelíbí se) a technicky nepřijatelné – smazat.
- Vybrané v Průzkumníku **očíslovat** tak, jak půjdou za sebou.

- V Editoru ZPS **upravit** jednotlivé fotografie (ořez, vylepšení, odstranění vad).

Prezentace fotografií

možno pracovat jen v ZPS nebo použít další sw, např. PowerPoint

příprava fotografií

1. ZPS/Průzkumník
2. rozdělit na vybrané a odložené, vybrané očíslovat, jak mají jít za sebou
3. jednotlivě vybrané fotografie upravit (ořez, vylepšení – expozice, úrovně, klonování)

forma prezentace

- tisk na papír – na A4 nebo jednotlivé fotografie – Indexové tisky
- promítání fotografií – Prezentace s nastavením
- na web – galerie – HTML galerie
- vypálit prezentaci na DVD
- odeslat mailem

S využitím dalšího software – podle konkrétního software.

Archivace fotografií

Musí se řešit stránka *evidenční* (abych fotku našel) a *technická* (na jaké médium atd.)

Evidence

- **Obecné – pro jakýkoliv soubor**
 - **Uspořádání fotek na disku** – nejlépe *chronologicky* (složka na rok, v ní složky na měsíce, měsíce číslovat 01, 02 atd. kvůli seřazování. Možno kombinovat s tématickým ukládáním (např. velké akce, speciální témata).
 - **Pojmenování souborů** – aby název vystihoval obsah (hromadné přejmenování v ZPS, možno pak vyhledávat jako soubor (Start/Hledat/Obrázky))
- **Speciální – jen pro fotky, v ZPS**
 - **Klíčová slova** – ke každému obrázku se přiřadí klíčová slova, která vystihují jeho obsah. V ZPS nabídka *Informace/Panel klíčových slov*. Klíčová slova je možno mazat, měnit, vytvářet nová. Klíčové slovo se obrázkům přiřadí tak, že obrázky vybereme a PM na klíčové slovo/*Přiřadit klíčová slova výběru*.
 - **Popisek** – k obrázku je možno přiřadit delší slovní popis a další informace. *Informace/Panel pro popis fotek*.

Podle klíčových slov i popisků můžeme v ZPS vyhledávat.

Technické řešení archivace

- **Na DVD** – doporučují se 2-3 kopie, DVD od různých výrobců, každou uložit jinam

- **Datadisk** – po nahrání dat se odpojí a uloží mimo počítač
- **Internetové servery** – zajistí uskladnění dat a jejich údržbu
- **Síťový server** – ve firmách, obecně k ukládání dat

Skenování

přenos informací z papíru do digitální podoby (digitalizace) – do souboru

Druhy skenování:

1. skenování **obrázku** – výsledný soubor je obrázek, i když je na předloze text, lze jej upravovat jen jako obrázek
2. skenování **dokumentu (OCR)** – výsledný soubor je textový dokument, který lze upravovat ve Wordu

Hardware:

- samostatný skener, obvykle A4 – cena 2 – 5 tisíc Kč
- multifunkční zařízení – tiskárna, skener, kopírka – cena podobná samostatnému skeneru

Software:

- software *dodaný se skenerem* – „Centrum řešení“ apod., zbytečně velký, musím se učit jiné ovládání, obvykle se používá kvůli integrovanému OCR
- *grafický software*, který používám na úpravy fotografií – např. Zoner Photo Studio, PhotoShop apod.; jiný OCR software

Parametry skenování:

1. **rozišení** = počet bodů na jednotku délky, **dpi** (bodů/angl. palec = 2,5 cm); čím větší rozišení, tím větší bude výsledný soubor
 - a. pokud nebudeme zvětšovat, stačí 100-200 dpi
 - b. pokud chceme zvětšovat = použít jen výřez obrázku – 300-400 dpi
 - c. pokud skenujeme velmi malou předlohu (např. poštovní známku) – až 800 dpi, kinofilmy 1 200 dpi
2. **počet barev**
 - a. *barevný obrázek* = 16,7 mil. barev = pravé barvy = 3 B barvy – barevné fotografie či obrázky
 - b. *256 odstínů šedé* – na černobílé fotografie nebo méně kvalitní texty
 - c. *černobílý obrázek* či text (2 barvy) – kresby černou čarou, kvalitní texty
3. **výřez** – pokud skenujeme velkým rozišením, jinak ořezáváme až při úpravě

Postup

A. Skenování obrázku

1. vložit *předlohu* do skeneru – pozor na zarovnání s okrajem
2. spustit *software* – používaný *grafický software* (ZPS10) – *Průzkumník / Získat / Z rozhraní TWAIN*
3. vybrat driver – doporučeno WIA

4. nastavit parametry (počet barev, rozlišení), případně dát Náhled a pak udělat ořez)
5. skenovat

B. úpravy v grafickém programu

hromadné úpravy – v Průzkumníku – vybereme pomocí CTRL + LM, případně SHIFT + LM

- a. zálohování (CTRL + přetáhnout myší) – upravovat kopie
- b. otočení
- c. uspořádání do složek a další dle potřeby

individuální v Editoru

- d. ořez
- e. vylepšení kontrastu, expozice, komplexní vylepšení apod.
- f. odstranění moire (moaré) (pruhování, vzniklé při skenování tištěných předloh)
– pokud to grafický program neumí, musíme nastavit už při skenování
- g. podle potřeby další techniky – pootočení, klonováním odstranit nežádoucí části apod.